

Organizacija zdravstvene službe

RESOLUCIJA O DRUŽBENO-EKONOMSKI POLITIKI IN RAZVOJU SR SLOVENIJE TER NEPOSREDNIH NALOGAH V LETU 1974

Ta skupščinska resolucija, ki je bila objavljena v Uradnem listu SRS, št. 45/73, določa med drugim številna stališča in smernice za razvoj ter neposredne naloge, ki jih imajo v letu 1974 posamezne družbene dejavnosti, med njimi seveda tudi zdravstvene. V naslednjem bomo dobesedno povzeli iz resolucije vse, kar neposredno ali posredno zadeva zdravstvene dejavnosti oziroma zdravstveno varstvo, in sicer:

1. V družbenih dejavnostih moramo oblikovati **temeljne organizacije združenega dela** tako, da bo v njih zagotovljen neposredni vpliv delavcev, uporabnikov njihovih storitev v okviru samoupravnih interesnih skupnosti in širše družbene skupnosti v programiranju, financiranju in izvajanju nalog na tem področju, ter s tem ustvariti pogoje za svobodno menjavo dela.

2. Na gospodarskih področjih in v družbenih dejavnostih posebnega družbenega pomena bo treba pospešeno ustanavljati in razvijati **samoupravne interesne skupnosti**, v katerih bodo nosilci in porabniki storitev neposredno usklajevali medsebojne interese ter načrtovali in združevali delo in sredstva za njihov hitrejši razvoj.

Na podlagi že sprejetih in predvidenih zakonov moramo oblikovati samoupravne interesne skupnosti, in sicer na področju gospodarstva v elektro gospodarstvu, prometu, gozdarstvu, vodnem gospodarstvu, varstvu zraka, stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu ter družbenem informacijskem sistemu, v družbenih dejavnostih pa moramo ustanoviti oziroma preoblikovati obstoječe samoupravne interesne skupnosti skladno z ustavnimi spremembami na področju vzgoje in izobraževanja, raziskovalnega dela, kulture, telesne in tehnične kulture, otroškega varstva, socialnega varstva, zdravstvenega varstva in zavarovanja, pokojninsko-invalidskega zavarovanja in zaposlovanja.

3. Z dosedanjim izpopolnjevanjem samoupravnih interesnih skupnosti in polnim uveljavljanjem družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja na vseh področjih družbenih dejavnosti bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in občani **presojali in odločali o programih in storitvah, o investicijah, o medsebojnih pravicah in dolžnostih** ter s tem povezanih materialnih obveznostih za posamezna področja skupne in splošne porabe. S tem bodo povezovali lasten materialni položaj s položajem temeljne organizacije združenega dela, v kateri delajo, in z družbeno-politično skupnostjo, kjer živijo. Zato se bo v letu 1974 celotna skupna in splošna poraba urejala na **podlagi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov**, ki bodo sklenjeni med delavci v temeljnih organizacijah združenega dela v gospodarstvu, kmeti, obrtniki ter drugimi občani in delavci v družbenih dejavnostih in usklajeni na ravni občin, regij in republike.

4. V letu 1974 bodo na področju družbenih dejavnosti imele prednost predvsem naloge, ki bodo prispevale k učinkovitejšemu gospodarjenju in povečevanju produktivnosti dela. V ta namen bo v **raziskovalnem delu** potrebno bolj povezovati aplikativno in razvojno raziskovalno delo s potrebami gospodarstva in družbene prakse. Na področju vzgoje in izobraževanja ob delu in na povečanju zmogljivosti srednjega strokovnega in poklicnega šolstva ter šol za pridobivanje kadrov za deficitarne pedagoške poklice in na hitrejši izgradnji dijaških domov. V organizirano varstvo naj bo zajeto večje število predšolskih in šolskih otrok, kar naj bi zagotovili tudi s širjenjem manj zahtevnih oblik varstva in vzgoje otrok. Na področju zdravstvenega varstva bo dan poudarek krepitvi preventivnega varstva, hitrejšega zdravljenja in rehabilitaciji invalidov.

5. Še nadalje je treba razvijati **racionalno mrežo posebnih šol in zavodov** in spodbujati delovno in poklicno usposabljanje prizadetih otrok in mladine.

V srednjem, višjem in visokem šolstvu je treba sistematično zagotoviti horizontalno in vertikalno odprtost in racionalnost in usklajeno na ravni republike oziroma regije prilagajati mrežo šol kadrovskim in demografskim potrebam v skladu s policentrično zasnovano Slovenije. Srednje, višje in visoko šolstvo je treba neposredno povezovati z gospodarstvom ter pospešeno oblikovati skupnost poklicnega izobraževanja. Nadalje je treba spodbujati programsko vključevanje in delovno povezovanje izobraževalnih centrov v organizacijah združenega dela v gospodarstvu in delavskih univerz v enoten vzgojno-izobraževalni sistem.

6. Z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem v okviru samoupravnih interesnih skupnosti na področju zdravstva in zdravstvenega zavarovanja je treba zagotoviti hitrejši **razvoj kadrovskih in prostorskih zmogljivosti zdravstvene službe** tam, kjer se večajo potrebe.

V okviru razvijanja preventivnega zdravstvenega varstva, ki naj bi prispevalo k večji delovni sposobnosti delovnih ljudi, bo treba okrepiti osnovno zdravstveno varstvo, predvsem na deficitnih območjih, zdravstveno varstvo žena, otrok in mladine ter zlasti aktivnih zavarovancev, izboljšati celovito zdravstveno varstvo pri delu ter usposobiti higiensko-epidemiološko službo za vedno zahtevnejše naloge na področju varstva okolja. Uspešneje bo treba odpravljati vzroke za izostajanje z dela.

Z boljšo organizacijo dela zdravstvene službe, še večjo racionalizacijo pri materialnih izdatkih in z obremenjevanjem posameznikov v skladu z njihovimi realnimi pravicami kakor tudi s sistemom solidarnosti na ravni republike bodo postopoma odpravljene razlike v možnostih za zadovoljevanje pravic iz zdravstvenega varstva, tako med delavci in kmeti kakor tudi med prebivalci posameznih regij in znotraj regij.

7. Za večjo **socialno varnost prebivalcev** bo treba izboljšati organizacijo in kadrovske strukture socialnih služb, sanirati in širiti zmogljivosti zavodov za prizadete in ostarele osebe in zagotavljati valorizacijo družbene denarne pomoči.

8. Na področju **varstva borcev NOV in vojaških invalidov** bo potrebno spremljati uresničevanje starostnega zavarovanja kmetov-borcev in rešiti ta vprašanja v okviru družbenega dogovora o programu in financiranju splošne in skupne porabe. Temu ustrezno bo treba zagotoviti republiška dopolnilna sredstva in izpeljati predlagane odločitve za ureditev pravic borcev-prekomorcev. SR Slovenija bo v okviru svoje pristojnosti in v skladu z ekonomsko zmogljivostjo razvijala sistem dopolnilnega varstva vojaških invalidov in borcev NOV ter omogočila bolj načrtno in intenzivno zdravstveno varstvo borcev.

9. Na področju **pokojninskega in invalidskega zavarovanja** je treba v letu 1974 izpopolniti sistem zavarovanja v skladu z ustavnimi spremembami. V sistem je treba vgraditi ustavno načelo o minulem delu in čim dosledneje izpeljati delegatski sistem v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

V letu 1974 bodo pokojnine z družbenim dogovorom o uskladitvi pokojnin usklajene z gibanjem nominalnih osebnih dohodkov na zaposlenega. Prouči naj se možnost za valorizacijo starostnih pokojnin kmetov.

10. V letu 1974 se bodo nadaljevali naporji za hitrejše in celovito reševanje problemov **varstva okolja**. Sprejeta bosta zakon o varstvu zraka in zakon o vodah, ki bosta opredelila oblikovanje samoupravnih interesnih skupnosti na področju varstva zraka oziroma varstva voda, hkrati pa opredelila materialno osnovo za izvajanje ukrepov za zboljšanje stanja na teh področjih.

V letu 1974 bo v večji meri kakor doslej treba k reševanju vprašanj o varstvu okolja pritegniti tudi delovne organizacije kot občinske skupščine in samoupravne interesne skupnosti, hkrati pa z različnimi oblikami vzgoje pridobiti za varstvo okolja tudi prebivalstvo.

Financiranje varstvenih ukrepov, ki jih bodo določali zakon in drugi predpisi, bo temeljilo predvsem na obveznosti onesnaževalcev okolja.

V smislu omenjene resolucije bo tudi zakonodajna dejavnost usmerjena predvsem v samoupravne interesne skupnosti v družbenih dejavnostih posebnega družbenega interesa.

Zdravstvenim delavcem priporočamo, da si ogledajo celotno resolucijo in se na ta način seznanijo z usmerjenostjo in nalogami gospodarstva v letu 1974.

S. P.